

ikka veel tuurpõhku hõõnemis- võimetuse kultiveerimise taimelavaks jäänud. Õpetaja on palatitihi ainutõdede pealesuraja, kes ei jäta õpilasele isikupärase mõtlemise ruumi. Ei, ta ei tee seda sugugi pahatahtlikkusest. Lihtsalt nii on mugavam. Nõnda ei tarvitse ka ennast mõttepingutuste, energia- ja ajakuul nõudvate otsingutega liialt kahestada. Mitmekülgseusega kaasnev paindlikkus nõuab šabloonide pidevat hülgamist.

Iga asja on võimalik mitmest küljest vaadata. Mõni aeg tagasi kurtis üks õpilane, et kolm-

poole peadumiseks — sellest põhimõttest oleks nagu õpilasi kaugel eemal hoiatud. Ei mingit kahtlemist! Ainutõdede külge klammerdumisel on lausa epidemiale iseloom ja see kandub keskkoolist edasi ka ülikooli. Kõgen seda oma tööpraktikas igal sammul.

Voldemar Kolga ("Kool, turumajandus ja inimese tunne", 19. märtsi RH) sõnusti oli tõdemus, et 13—14-aastaste Tallinna kooliõpilaste põhimure on ikka seesama isiksuse mahasurumine, talle täielik üllatus.

Üksnes kuidas-teadmistele orienteerumine tähendaks käsitöönduslikkuse-meelsust. Tänapäeval, kus inimtegevuse edukus sõltub järjest rohkem eluaegsest pidevõppest, jääb retseptuurset laadi kuidas-teadmistest väheseks, juhul kui need teadmised piisavalt avaral ja tugeval tunnetuslikul alusel ei baseeru. Ka isemõtlemine võib sel juhul vaid viljatuks targutamiseks jääda või, mis veelgi halvem, enesepettusest tulenevate väärsammude läbi õnnetuse kaela tõmmata. Egas asjata

Tuleb kahjuks aina tõdeda, et keeruka mõtlemiskunsti saladused ei avane noore inimese ees iseenesest. Nendeni jõudmine eeldab visa vaevanagemist — treenimist, treenimist ja veel kord treenimist. Kui me mõtte-treeningu kallal tõsiselt väeva ei näe, siis paneme küll kogu eesti rahva saatuse suure küsimärgi alla. Sest väikerahva saatuse sõltub tema mõtlemisvõimekusest märksa rohkem kui suure rahva oma.

VLADIMIR KOSLOV

Sõbralikud saržid

u. Ralwa Kõäl 22. IV 1992

MULJE

Donizetti ooper "Don Pasquale" "Estonia" Talveaias Lavastaja — Neeme Kuningas, muusikaline juht — Ellen Maiste, kunstnikud — Liina Keevallik ja Reili Evart 20 Esietendus 19. aprillil

Talveaias esietendus "Estonia" teatri ja Tallinna Konservatooriumi ooperistuudio ühiste jõududega koomiline ooper "Don Pasquale", mis on külastajatele pakkumas mõnusat meelelahutust.

Lavastaja Neeme Kuningale on tavaliselt omane sarkasmi sugemetega huumor. Seekordne töö on igasuguse ironiata ja tegelaskujud, mis joonistuvad välja sõbralike saržidena, mõjuvad igati sümpaatselt. Lugematu arv vaimukaid lavastuslikke leide ja nippe ei olnud ühekordse vaatamisega haaratavadki. Toon vaid ühe näite: et Talveaias on raske (õigemini — peaaegu võimatu) kujutada aiatseeni õist pimedust, siis on kasutatud pahupidi-võtet: don Pasquale ja doktor Malatesta panevad ette suured tumedad prillid, võtavad kätte põlevad laternad — ja efekt on täielik.

Noorte kunstitudengite Liina Keevalliku ja Reili Evarti napp ja leidlik kujundus on õnnestunud debüüt. Mitte midagi ei ole saalis niisama, kõik detailid on ka lavastuslikult kasutamist leidnud — alates prunakast purskkaevu Bacchosest, kes troonib teatri nurgakivil, ja mööblilaost kokkuotsitud ning siia-sinna paigutatud postamentidest kuni baaripukkide, aiaroheluse ja libeda põrandani.

Puuderdatud parukate juurde sobivad kostüümid annavad hea ajastuhõngu (vaid uhked daamikübarad meeste peas olid neemekuningalikele tõgamisele lõivu maksmas).

Etenduse vokaalne koosseis on tasemelt üsna kirju: nimirollis sekundeerivad suurmeister Teo Maiste, hiljuti konservatooriumi lõpetanud Villu Valdmaa (Malatesta) ja kolm tudengit: Pirjo Levandi-Kauge (Norina), Toomas Tohter (Ernesto) ning Alar Pintsaar (Notar). Au Teo Maistele, et ta ei pea paljuks osaleda noorte stuudio töös.

Stuudiotööna tulekski kogu lavastust võtta. Läheb ju etendus koorita ja retsitatiivide kärpimine ning noore tenori partii hõlbustamine on mõistetavad.

Ooperi ainus naisosa Norina on tõhus mõõdupuu laulja vokaaltehnika hindamiseks. Pirjo Levandi-Kauge omab selle rolli jaoks küllaldast pagasit. Ka on tal kõik eeldused tulevaseks teatrikarjääriks: häälematerjal, musikaalsus, sarm, hea välimus, lavanärv. Igal juhul esimene kohtumine ulatuslikumas rollis oli paljutõotav. Hääles segas alguses kerge (mitte häälepaeltest, vaid kuskilt sügavalt) külmavastest kopsudest (tõusev) kahin, mis iga etteastega järjest rohkem sisse elades ja hääle paindlikumaks muutudes II vaatuses enam ei häirinud.

Tegevuse niiditõmbajaks on doktor Malatesta, kes intriigi seab ja seda ka juhib. Bariton Villu Valdmaa osa oli siin vokaalselt loogiliseks jätkuks "Figaro pulma" ja "Manoni" rollidele. Oma partiiga tuli ta hästi toime, pakkudes lootustandvat partnerlust Teo Maistelegi.

Pierrooliku Ernesto osa — õnnetu kannataja — jätab ooperis vähe mänguruumi. Algajale tenorile mõneti kergemgi, kuna kogu tähelepanu kukub ju sellele, et oma partii "ära laulda". Seda Toomas Tohter tõsimeelselt ka tegi. Rolli traageliidid olid kuulda just sooloonumbrites, dünaamilistest nüanssidest ja häälevärvi muutumisest on ilmselt vara rääkida. Ansambelites oli ta vähem pingul, hääle kõlas pehmemalt ja sulas teistega kenasti kokku.

Notarit kehanud Alar Pintsaar, kes end näitas "Manonis" võõrastemaja peremehe väikeses osas torema mahlakusega, oli siin kahvatum ja kõlatum.

Täielikuks ootamatuseks kujunes etendusel vokaali ja saatepartii tasakaal(utus). Klaveri taga istus endale tugeva pedagoogina nime teinud Ellen Maiste, selle lavastuse muusikaline juht. Harjumusest, et tudengid tunnis alati klaverile järele peavad tulema (mitte vastupidi, et pianistil on saatepar-

tii), oli esitus nii kateooriline, et esitas ka Teo Maistele nõudmise küulekalt löa-otsas olla. Tundus, nagu pidanuks Teo Maiste iga numbriga aina uuesti tõestama, kas ta ikka viisi peab... Loomulikult ei saanud nimiosaline sellises olukorras end täielikult realiseerida. Muusikaliselt "ühe müsi alla" jõudsid saatepartiiga ansamblid, pakkudes meeldivat kuulamist.

Kogu etendusel lasus mingi kramplikkuse pitser. Režiilähenduse põhiohk on pandud mängulustile ja tegevuse hoogsusele, kuid seda päris trumbina välja käia ei õnnestunud. Vist mõjus esietenduse vastutus, seda enam, et maestro Klas isiklikult kohal viibis.

Olen veendunud, et "Don Pasquale" tõelised saavutused on veel ees, andkem vaid võimalus etendus sisse mängida.

PILLE PALM

Tartu 2. eriinternaatkool

(EE2400 Tartu, Vabaduse pst. 9) võtab vastu pimedaid ja halvasti nägevaid õpilasi kõikidesse klassidesse (I—XII), samuti abikooli (I—X kl.).

Klassis on alla 10 õpilase. Koolil on internaat, kus saab tasuta süüa. Ka on õpilastel võimalik nädalavahetusel tasuta koju sõita.

Vastuvõtu otsustab meditsiinilis-pedagoogiline komisjon.

Nõutavad dokumendid on:

- maakonna või linna lastearsti väljaantud terviseleht (vorm nr. 026y) koos psühhiaatri, silmaarsti ja kõrvaarsti tõendiga
  - iseloomustus lasteaia- või koolist
  - õppenõukogu otsus eriinternaatkooli suunamise kohta
  - mõned lapse kirjalikud tööd
  - sünnitunnistuse ärakiri
  - lapsevanema avaldus
- Vastu võetakse lapsi, kellel paremini nägeva silma nägemis-teravus on alla 40% või kes põevad mõnd rasket silmahaigust. Dokumente ootame kuni 15. maini. Täpsem info tel. 34 316 (direktor).